

Maria Antònia Salvà, reivindicada com la primera gran clàssica de la tradició catalana moderna

Si existeix una obra literària que pugui ser considerada de signe perenne i que, conjuntament amb la dels grans mestres, Verdaguer i Carner, contribuís de manera determinant a la fixació d'un model literari i lingüístic per al segle XX, és sense cap mena de dubte l'obra de Maria Antònia Salvà (Palma, 1869 - Lluçmajor, 1958), va dir Isabel Graña en engegar la ponència "Maria Antònia Salvà o la plenitud de l'Escola Mallorquina", presentada a les sessions dedicades a l'escriptora que van tenir lloc a Palma i Lluçmajor, del 2 al 5 d'abril del 2008. Ho podem llegir ara gràcies a l'edició de les ponències. El volum ha estat editat per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat amb el títol *Escriure sense context. Jornades d'estudi de Maria Antònia Salvà (Palma-Lluçmajor, 2-5 d'abril de 2008)*. El títol de les jornades era més llarg, era un manifest: "Escriure sense context: per a una definició de la primera escriptora moderna".

Clau, doncs, per a la fixació del català literari, però lluny de l'atenció que han merescut Verdaguer i Carner. Com diu Lluïsa Julià, encarregada de l'edició, l'oblit i l'estereotip han caigut fins i tot sobre escriptors que han tingut un reconeixement i una projecció important en vida, i aquest ha estat el cas de Maria Antònia Salvà. Hi ha influït, en primer lloc, el fet de no haver viscut a Barcelona. Però també el fet que molts dels estudis

a l'entorn de la seva persona i la seva obra han reivindicat la poetessa casolana i beata, secundària, dependent sempre de les veus masculines que l'envoltaren. Això es veu clarament, diu Lluïsa Julià, en el volum *Maria A. Salvà 25 anys després. Estudis i comentaris*, aparegut el 1983.

Hi ha moltes Maria Antònia Salvà, adverteix la filòloga, també la casolana i l'escriptora reclamada en qualsevol efemèride popular, perquè escrigui els versos al patró, al sant o a l'homenatjat. Però aquest vessant més circumstancial conviu amb la poetessa

de veu suggestiva, delicada o irònica, sempre intel·ligent, que descriu el paisatge del pla de l'illa, i que es converteix en exponent central de l'Escola Mallorquina; poesia que madura i evoluciona i que també esdevé postsimbolista els anys 30. I finalment la traductora, amb texts fonamentals per a la llengua catalana.

La reivindicació contemporània de l'escriptora engega a principi dels anys 80 amb una antologia poètica. Després vénen més edicions antològiques i més estudis. Les jornades de l'any passat, que van acollir aportacions documentals molt valuoses, són un nou pas endavant per a començar a construir una imatge global de Maria Antònia Salvà "que permeti -diu Lluïsa Julià- situar-la en el lloc que li correspon com a primera poeta moderna, com la primera gran clàssica de la tradició catalana moderna". El gremi filològic, especialment el femení, ja el tenim mobilitzat. Ara cal que es mobilitzi el gremi editorial per tal que l'obra de l'autora es trobi a l'abast del lector d'avui.

EL TEMPS

Maria Antònia Salvà va ser objecte d'unes jornades l'abril passat. Ara s'editen les ponències i estudis presentats.

Lluïsa Bonada